

Når pædagogiske ideer rejser med lærerstuderende i udlandspraktik

Thilde Juul-Weise & Hanne Kirstine Adriansen

Abstract

Et mål i den danske læreruddannelse er, at de lærerstuderende skal forberedes til at give deres fremtidige undervisning et globalt perspektiv, således at deres elever kan opnå "interkulturel kompetence". Praktikophold i udlandet har været en af måderne at opnå dette mål. Med udgangspunkt i tre måneders etnografisk feltarbejde blandt danske lærerstuderende i praktik i Filippinerne undersøger vi i denne artikel, hvad der sker i mødet mellem danske lærerstuderende og deres praktikskoler, og dermed hvordan pædagogiske ideer rejser med sådanne praktikker. De seneste år har der været en stigende interesse for "spatial theories" og herunder "mobilities of knowledge" inden for den internationale uddannelsesforskning. Med dette som analytisk inspiration undersøger vi hhv. de danske lærerstuderendes og de filippinske læreres "geografiske forestillinger" (Kölbel, 2018; Thompson, 2017) og hvilke formål de involverede pædagogiske aktører har med opholdene. Artiklen viser, at de danske lærerstuderende forventede at skulle lære de filippinske lærere den "gode måde" at undervise på, mens de filippinske lærere og skoler forventede at lære "vestlig væremåde" og at forbedre deres engelske sprogkundskaber. Artiklen afslutter med at diskutere magtforholdene i udlandspraktik i et kritisk nord-syd perspektiv.

Pædagogiske rejser og dannelsesrejser er ikke et nyt fænomen i Danmark, men med kravene om internationalisering på de videregående uddannelser er pædagogiske rejser blevet institutionaliseret. Et eksempel er læreruddannelsen. Et mål i den danske læreruddannelse er, at de lærerstuderende skal forberedes til at give deres fremtidige undervisning et globalt perspektiv, således at deres elever kan opnå "interkulturel kompetence" (Rådet for internationalisering af Uddannelserne, 2008). Dette mål kan opnås både gennem studieophold på videregående uddannelsesinstitutioner i udlandet og gennem praktikophold i udlandet. For at opnå målet om at uddanne lærere, som er i stand til at give deres undervisning et globalt perspektiv, har institutionerne gennem en omstrukturering af læreruddannelsen og gennem

etablering af samarbejdsaftaler i udlandet gjort det nemmere at tage et praktik- eller studieophold i udlandet. Studieophold i udlandet er almindelige på danske videregående uddannelser, mens praktikophold er mindre almindelige og fortrinsvis findes blandt professionsuddannelser. Praktik i udlandet er blevet institutionaliseret som et middel til at internationalisere læreruddannelsen, men forskningen på dette område er begrænset og fokuserer fortrinsvis på læringsudbyttet ved udlandspraktik (e.g. Batey og Lupi, 2012; Boysen og Arnfred, 2016; Kristensen, 2006) mens et kritisk nord-syd perspektiv mangler.

Med udgangspunkt i tre måneders etnografisk feltarbejde blandt danske lærerstuderende i praktik i Filippinerne undersøger vi i denne artikel, hvordan pædagogiske ideer rejser med de lærerstuderende. Vi er interesserede i at forstå, hvad der sker i mødet mellem de filippinske lærere og de danske lærerstuderende. Vi undersøger, hvilke formål de involverede pædagogiske aktører har med opholdene, og om og hvordan pædagogiske ideer rejser gennem sådanne praktikker. Det gør vi ved først at analysere de geografiske forestillinger, som de danske lærerstuderende har, dernæst analyserer vi de filippinske aktørers geografiske forestillinger. Den sidste del af analysen er et kritisk nord-syd perspektiv på udlandspraktik.

Eksisterende forskning og analytisk ramme

Den eksisterende internationale forskning i pædagogiske praktikophold er hovedsageligt rettet mod det kulturelle- og læringsmæssige udbytte af udlandsopholdet. Der fokuseres blandt andet på lærerstuderendes personlige udvikling og transformation som resultat af praktikopholdet (Sahin, 2008). Batey og Lupi (2012) skildrer et praktikophold af tre ugers varighed i udlandet som en mulighed for en "transformational learning experience" (transformerende læringsoplevelse), mens Cushner og Mahon (2002) beskriver vigtigheden af at øge læreres internationale viden og erfaring således at dette kan transmitteres til deres elever. Cushner og Mahon (2002) undersøger, hvilken indflydelse lærerstuderendes internationale oplevelser har på deres professionelle og personlige udvikling. De viser, at den internationale erfaring ifølge de lærerstuderende selv har medvirket til en øget kulturel bevidsthed og professionel udvikling. I et dansk perspektiv har Kristensen (2006), Boysen og Arnfred (2016) og Boysen (2017) studeret, hvilken læring der opstår, som resultat af praktikophold i udlandet. Boysen (2017) har eksempelvis undersøgt, hvilke strategier danske pædagogstuderende bruger til at skabe mening ud af mødet med en fremmede kultur og en fremmede pædagogik. Han beskriver, hvordan de studerende er fanget i et paradoks, hvor de forventes at være loyale overfor skandinaviske værdier og samtidig åbne for omverdenen.

Denne artikel ligger i forlængelse af Boysens (2017) kritiske blik på udlandspraktikker, men vi analyserer ikke de lærerstuderendes læringsudbytte. I stedet er vi interesserede i at forstå, hvordan pædagogiske ideer rejser gennem mødet mellem filippinske lærere og danske praktikanter, og hvilke udfordringer der kan opstå i dette møde.

Derfor er den analytiske ramme for denne artikel "spatial theories" (Larsen, 2016) og "mobilities of knowledge" (Jöns et al. 2017). Det interessante ved denne tilgang er dens fokus på ikke bare menneskers mobilitet, men også mobiliteten af viden, begreber og ideer. Disse kan rejse både gennem mennesker og gennem materialitet som bøger eller via internettet (der både kan ses som noget materielt og immaterielt). Selvom vi først og fremmest har fokus på ideers rejse gennem mennesker, er det vigtigt at have *in mente*, at ideer også rejser på anden vis, og at ideer kan fortsætte deres rejse uafhængigt af de mennesker, som de først ankom med. Som antropologen Noel Salazar har forklaret: "*Mobility – a complex assemblage of movement, imaginaries, and experience – is not only an object of study but also an analytical lens*" (Salazar, 2016: 2). Vi bruger særligt begrebet "imaginaries" (som vi oversætter til forestillinger) til at analysere, hvordan pædagogik og forestillinger om den gode undervisning, den gode lærer og elev rejser gennem praktikophold. I vores analyse af de pædagogiske aktørers "geografiske forestillinger" er vi særligt inspirerede af Salazar (2011; 2012), som beskriver "imaginaries" som de forestillinger, mennesker forstår andre mennesker, steder og verden ud fra og agerer i henhold til. Disse forestillinger påvirker både turistens og migranternes rejser til fjerne destinationer, og hvad der bliver muligt eller oplagt at gøre på disse rejser. Hvor Salazar bruger begrebet "imaginaries", bruger Thompson (2017) "geographical imaginations" til at undersøge, hvordan geografiske forestillinger påvirker filippinske migranternes beslutningsprocesser, når de skal finde ud af, hvorfor og hvortil de vil migrere. Endelig bruger Kölbel (2018) begrebet "imaginative geographies" til at analysere, hvordan billeder og historier, som bliver cirkuleret af forskellige aktører inden for international uddannelse, er med til at manifestere historisk rodfæstede geografiske forestillinger, hvor Vesten ses som mere sofistikeret og avanceret end Østen. Det er disse forskeres begreber om "imaginaries" og steder, som vi oversætter til begrebet "geografiske forestillinger".

Geografiske forestillinger gør visse handlinger mulige og har direkte indflydelse på virkelighedens hændelser. Begrebet hjælper os med at forstå, hvilke forestillinger danske lærerstuderende har om Filippinerne inden afrejsen, og hvordan disse er med til at afgøre, at de vil rejse til Filippinerne, hvad de forventer af deres rejse dertil, og hvordan det bliver muligt at agere der. Men geografiske forestillinger er ikke kun noget, som de danske lærerstuderende har og rejser afsted med, de filippinske lærere

har ligeledes geografiske forestillinger om Danmark som en del af et større Vesten. Begge parter geografiske forestillinger viser sig at have stor indflydelse på praktikkens forløb.

Etnografisk feltarbejde om pædagogiske ideers rejse

Denne artikel er baseret på tre måneders etnografisk feltarbejde (Madden, 2010) foretaget af førsteforfatteren. Feltarbejdet foregik hovedsageligt i Filippinerne, men det involverede også deltagelse i forberedende møder på professionshøjskolen forud for de studerendes rejse samt opfølgende samtaler efter hjemkomst. I Filippinerne fulgte førsteforfatteren primært fem lærerstuderende i deres praktik og fritid, var med dem rundt på ture i weekenderne og hang ud med dem på café, når de efter dagens undervisning skulle forberede næste dag. Dette gav et unikt indblik i de lærerstuderendes didaktiske overvejelser vedrørende deres undervisning. Deltagerobservation er en strategisk metode, der placerer forskeren, hvor handlingen er, hvorfra man indsamler data f.eks. ved at "hænge ud" med deltagerne (Bernard, 2006; Madden, 2010). Det var altså en vigtig metode til indsamling af empiri. Desuden gennemførte førsteforfatteren 11 interviews med de lærerstuderende samt fem interviews med filippinske lærere og andre involverede i praktikopholdene. Af disse var de 14 interviews semi-strukturerede, tematiske interviews (Kvale, 2004), mens to interviews med lærerstuderende var livshistorieinterviews (Adriansen, 2012), der udforskede deres praktikvalg i en større sammenhæng. Ud over feltarbejdet i Filippinerne har førsteforfatteren også fulgt de lærerstuderende på de sociale medier og foretaget interviews med tidligere praktikanter efter deres hjemkomst, med en lektor ved de lærerstuderendes professionshøjskole, og tre pædagogstuderende i praktik.¹

Danske lærerstuderendes geografiske forestillinger

Hvornår og hvordan opstår de danske lærerstuderendes geografiske forestillinger om Filippinerne? Og hvad indeholder disse forestillinger? I dette afsnit viser vi, at forestillingerne om skolegang i Filippinerne som noget grundlæggende anderledes betyder, at de lærerstuderende ikke havde fag-faglige forventninger til praktikopholdet, men kun personlige forventninger.

¹ Feltarbejdet blev til specialet *Internationalisation's mark on reality: An anthropological exploration of educational internships in the Philippines* (Juul-Wiese, 2018). Denne artikel har vi skrevet i fællesskab. Når der i teksten står "mine informanter" henviser det til Juul-Wieses feltarbejde, men "vi" henviser til analyser lavet i fællesskab.

For de danske studerendes vedkommende blev deres geografiske forestillinger til dels opbygget af tidligere studerendes historier om deres egne praktikforløb i Filippinerne. Disse historier handlede primært om opbygning af undervisning og kontakten mellem lærer og elev, og havde ofte et element af forargelse i sig, noget som medførte "det gør man da ikke" eller "det kan man da ikke"-reaktioner fra dem, som lyttede til historierne, herunder aspirerende praktikanter. Historierne blev blandt andet delt ved indledende møder i Danmark, og de aspirerende praktikanter forklarede, at særligt disse fortællinger forårsagede et behov for at udfordre "det gør man da ikke"-situationerne. Ønsket om at opleve noget, som var radikalt anderledes end det danske, og fortællingerne fra tidligere studerende var med til at forme en forestilling om værdierne i det filippinske uddannelsessystem og måden at gøre skole på som radikalt anderledes end det, de studerende i forvejen kendte fra en dansk kontekst. Praktikanten Cecilie forklarede, at "når det nu skulle være, så skulle det være 100% væk", mens Cecilies praktikmakker Petra sagde, "jeg ville bare gerne en helt anden kultur, gerne uden for Europa. Noget helt, helt andet."

Udover gerne at ville noget "helt, helt andet" fortalte de aspirerende praktikanter, at de havde hørt, at arbejdsbyrden i praktikken i Filippinerne var minimal, hvilket gav plads og frihed til at nyde de oplevelser og det klima, som Filippinerne bød på. Kort sagt kan man sige, at de geografiske forestillinger, som de danske lærerstuderende havde inden afrejse, både indebar en forventning om Filippinerne som en varm, oplevelsesrig og billig turistdestination og en forventning om et radikalt anderledes uddannelsessystem og elevsyn. Praktikanten Trine forklarede det således: "Let's face it, selvom det er praktik, er det også fedt, at man kan tage ud og bade og sole og opleve øer og rejser, selvom man ikke taler så højt om det overfor ens lærere derhjemme. Men både dét og så er der også dét, at skolesystemet og sådan er helt anderledes."

De officielle forventninger til de lærerstuderendes praktik er, at de skal lære fra i samarbejde med kompetente fagfæller i praksis, og det gælder om at udvikle deres egen lærerprofessionalitet gennem tre praktikker i løbet af uddannelsen (UCC 2019). De danske lærerstuderende, som rejste til Filippinerne i praktik, udtrykte dog, at de ikke havde nogle forventninger til at udvikle sig didaktisk fagligt i løbet af praktikken. Praktikanten Julie forklarede, at hun før afrejse ikke havde tænkt, at hun skulle lære noget specielt fagligt: "Jo, jeg kunne også sidde og sige, at jeg gerne vil lære noget mere engelsk, det vil jeg altid, men det er ikke det jeg har tænkt, så det er ikke det der har været mit mål for at komme herved. Jeg tror mere, at det har været for at få en eller anden oplysning om eller en idé om hvad der sker andre steder." En anden praktikant, Emma, forklarede dog, at hun forventede at få erfaring med at planlægge undervisning til en helt anden gruppe børn, end hun var vant til, hvilket hun anså som værdifuldt, selvom hun ikke forventede, at hendes fagfaglighed (eksempelvis

kompetencer inden for matematikdidaktik) ville blive udviklet. Overordnet set var praktikanterne fælles om en forestilling om Filippinerne som et praktiksted, der kun kunne bidrage med personlig udvikling, oplevelser med en anden kultur og en anden måde at gøre skole på.

Praktikanterne rejste afsted med forestillinger om Filippinerne som et sted med nogle andre og umiddelbart dårligere pædagogikker, forestillinger, som blev formidlet af deres professionshøjskole og tidligere studerende. Cecilie fortalte, at hun "[...] havde forventet at lærerne var mere primitive i deres undervisning, også hvad vi havde fået at vide hjemmefra af underviserne på [navnet på professionshøjskolen]. Så var de [filippinske lærere] meget den sorte skole og de [filippinske elever] skulle ikke kunne tænke selv, fordi de skal bare ud og have nogle job, som alle kan få nærmest, ikke?". Petra fortalte i samme interview, at hun ville forsøge at udfordre det filippinske system ved "at prøve at lave de læringsmetoder og pædagogiske metoder, som vi ville gøre i en dansk folkeskole, i en dansk klasse, og se om det kan fungere i en filippinsk [kontekst]." Praktikanterne rejste altså afsted med pædagogiske ideer og handlemåder, som de forstod som "rigtige" og "gode". En sådan forestilling om "Vesten" som mere sofistikeret og avanceret end "Østen" ses også i f.eks. Kölbels (2018) studier.

Filippinske læreres geografiske forestillinger

Hvor de danske praktikanter forestillinger var rettet direkte mod Filippinerne, var de filippinske læreres geografiske forestillinger ikke på samme måde rettet mod Danmark. I dette afsnit viser vi, at de filippinske lærere lagde vægt på, at både lærere og elever kunne lære af de danske studerende. Målet var dog ikke at få pædagogiske ideer eller implementere praktikanternes ideer, målet var i stedet at særligt eleverne skulle blive bedre til engelsk samt lære at være sammen med "hvide, vestlige" mennesker. Det viste sig at være filippinernes geografiske forestillinger om Danmark som en del af et større vesten, der var afgørende for, at de fandt det værdifuldt at indgå i praktikopholdet.

Tidligere forskning viser, at filippinerne ofte forestiller sig "Vesten" som en stor gruppe af lande med uendelige økonomiske muligheder (Bulloch 2013 i Dalgas 2015; Dalgas 2015), hvilket også blev afspejlet i samtalerne med de filippinske lærere: Danmark blev forstået som en del af den vestlige verden, og dermed blev de danske lærerstuderende set som repræsentanter for et større "Vesten". Førsteforfatterens samtaler med de filippinske pædagogiske aktører pegede på, at et af formålene ved at acceptere praktikanter fra et land, som var forestillet som en del af "Vesten", var at forberede de

filippinske elever til at deltage i den migrationskultur, som Filippinerne siges at være en del af (Asis, 2006). Ved at socialisere de filippinske elever med de danske lærerstuderende var målet dermed at opnå kompetencer, som f.eks. kendskab til andre måder at agere på eller blot det at være vant til at være i selskab med mennesker fra "Vesten", som kan vise sig nyttige i et fremtidigt migrationsperspektiv. Mrs. Mendoza, lærer i en førskoleklasse, forklarede: "It is what the children need, feeling comfortable with the interns. Before they were not used to seeing white people, now they are used to it". Inspektøren Mrs. Bautista forklarede ligeledes, at det var en stor fordel for skolen at have vestlige praktikanter, så eleverne kunne "talk to you, socialise with you, and practice their English". De filippinske lærere og skoler forventede dermed, at deres elever i mødet med danske praktikanter ville lære at begå sig blandt vesterlændinge og dermed opnå interkulturelle kompetencer og erfaringer til gavn for eleverne i et fremtidigt arbejdsliv, som for mange filippineres vedkommende indebærer migration til det Globale Nord. Flere mobilitetsforskere har påpeget de magtforhold som er indlejret i mobilitet: Hvem har mulighed for at være mobil, og hvem har ikke? De har således argumenteret for, at mobilitet både reflekterer og forstærker magt (Larsen 2016; Skeggs 2004). Ifølge disse forskere er de mobile oftest de magtfulde eller øverst i det sociale hierarki, fordi de har mulighed for at bevæge sig frit. Disse forskere har en tendens til at tænke "stærk" lig med "bevægelighed" og "svag" lig med "stationær". I og med at det er de danske studerende, som i praktikken er de bevægelige, kan de forstås som de magtfulde i modsætning til de filippinske lærere, som tager imod de danske lærerstuderende. Så enkelt er det imidlertid ikke. De filippinske lærere konstruerede nemlig mening og agerede til deres egen fordel inden for praktikkens givne strukturer. De filippinske pædagogiske aktører var bestemt ikke uden agens, selvom de i kontekst af praktikmødet var de stationære.

De filippinske skoler har yderligere en økonomisk gevinst ved at tage imod danske praktikanter. De danske professionshøjskoler betaler en sum penge pr. praktikant blandt andet for at sikre at praktikanterne har en mentor undervejs i praktikken, hvilket er et stort incitament for at være praktikskole. Afdelingslederen Mrs. Santos forklarede: "The economic dispensation helps the school a lot [...]. That is why we are grateful; we are so lucky to have you in our school. We were expecting that more and more interns will be coming to our school, hopefully. The monetary is a big help in our school". Dermed åbner praktikopholdet ikke blot op for en kulturel udveksling herunder evt. udveksling af pædagogiske ideer, men også en økonomisk udveksling, og det var klart, at skolerne havde flere klare mål med at have praktikanter fra et vestligt land.

At skolerne blev betalt for at have praktikanter, var alle de danske studerende dog ikke opmærksomme på. Flere af dem mente, at de filippinske skoler havde danske praktikanter, fordi det var prestigefyldt. Denne forestilling blev de både præsenteret for til praktikintroduktionsmøder i Danmark, ligesom det blev gentaget på møderne i Filippinerne afholdt af professionshøjskolens dansk/filippinske samarbejdsorganisation. At det var prestigefyldt, blev brugt som forklaring på den frihed de oplevede, og at de mere eller mindre fik lov til at undervise, som de ville. Julie forklarede i et opfølgende interview efter hjemkomst: "jeg tænker bare at deres samfund, skolegang, opbygningen af det hele er helt anderledes. De [filippinerne] er jo slet ikke vant til at have praktikanter, deres egne [lærerstudende] er slet ikke så meget ude i praktik, som vi er. De stillede sig jo bare tilfredse med alt hvad vi gjorde og sagde, vi var jo hvide mennesker, og vi var de smukkeste i hele verden, så der skulle ikke så meget til før, at man følte, at det var fint nok, det vi lavede". For Julie og hendes praktikmakker var der altså ikke noget incitament til at gøre sig rigtig umage, når der, ifølge dem, ikke blev stillet nogen krav til kvalitet af undervisningen. Det er altså en vigtig pointe, at de danske lærerstudende ikke var værdifulde i kraft af de pædagogiske og didaktiske ideer, de medbragte, men at det var filippinerne forestillinger om de danske lærerstudende som repræsentanter for Vesten og den økonomiske gevinst, der gjorde dem værdifulde for de filippinske pædagogiske aktører.

Udlandspraktik i et kritisk nord-syd perspektiv

Hvad bliver i Filippinerne, og hvad rejser med hjem? Disse spørgsmål undersøger vi gennem et kritisk nord-syd perspektiv, der kan kaste lys på udlandspraktikkens geografiske uligheder.

Som vist i første del af analysen, gav praktikanterne ikke udtryk for en forventning om at blive bedre lærere ved at tage i udlandspraktik, hvilket var den følelse praktikanterne Alma og Julie også sad med efter hjemkomst. Julie forklarede: "Læringsmæssigt er det ikke her, at jeg føler, at jeg er blevet en bedre lærer, men jeg har fået en forståelse for det system, den filippinske måde at gøre det på. At kunne sammenligne hvad synes jeg i hvert fald ikke, at vi skal have med til Danmark".

Julie peger her på, hvad der rejste med hende hjem til Danmark. Som flere andre praktikanter lagde hun vægt på, hvad hun **ikke** ville tage med hjem, fremfor at se på hvilke pædagogiske ideer, som kunne fungere i en dansk kontekst. Derimod forklarede flere praktikanter, at de særligt tog vigtigheden af lærergerningen med sig hjem, fordi jobbet i Filippinerne er højere agtet end i Danmark.

Omvendt var praktikanterne af den opfattelse, at "dansk" didaktik ville gøre godt for de filippinske elever og lærere. Praktikanterne gav udtryk for at ville prøve at undervise på dansk: "altså ikke på dansk, men på danske måder [...] Lærerne virker åbne for, at vi gør det på vores måde, så de også kan lære", som Rikke forklarede på vej hjem efter en af deres første dage på skolen. Praktiksituationen blev altså på sin vis vendt på hovedet. Men hvorfor har de danske praktikanter, som skal i praktik for at lære, ikke nogen forventning om at tage noget rent fagligt med hjem fra deres praktikophold i Filippinerne? Valentin og Meinert (2009) bruger begreberne "adult north" og "young south" til at beskrive, hvordan det globale nord påtager sig en forælderrolle over for det globale syd, hvor det "voksne nord" kan give det "unge syd" rettigheder samt pålægge "det unge syd" pligter. Med dette perspektiv bliver de danske studerende til "de voksne" i relation til de filippinske lærere, som bliver "de unge", de uerfarne. Denne for praktiksituationer omvendte relation forklarer, hvorfor de lærerstuderende som udgangspunkt ikke forventede at lære noget didaktisk og pædagogisk, som de kunne tage med hjem. De lærerstuderendes manglende forventning om læring er dermed forståelig, hvis man med inspiration fra Valentin og Meinert forestiller sig dem med en selvopfattelse som "de voksne" i forholdet til de filippinske lærere. I dette tilfælde viser de studerendes manglende forventning om et fag-fagligt udbytte, hvilke geografiske forestillinger der er om Filippinerne som en del af det "unge syd", som et land med et skolesystem der har brug for at lære af det "voksne nord", her manifesteret i form af de danske studerende.

Efter de første dage i praktikken fortalte praktikanterne, at de ønskede at indføre flere skift i undervisningen og en højere grad af undervisningsdifferentiering, da de oplevede undervisningen som tung og stillesiddende. Dette eksperimenterede de blandt andet med ved at lave aktiviteter med gruppearbejde, ved at lave lege i undervisningen som eksempelvis "Simon Says" eller matematikræs. Gruppearbejdet havde også det formål at få eleverne til at tænke mere selvstændigt, hvilket praktikanterne ikke oplevede, at eleverne gjorde. Trine forklarede, at hendes gruppe lagde stor vægt på at eleverne selv kunne sige noget: "[...] så råber de i kor i klassen, det er ikke så selvstændig undervisning, hvis man kan sige det sådan, og det at de får lov til at arbejde i mindre grupper gør også, at de hver især får større indflydelse på det produkt de nu engang skal lave". Praktikanterne ville altså give eleverne mulighed for at have indflydelse på undervisningen samt mulighed for at tænke selv: "Vi lægger rigtig stor vægt på at de skal tænke selv i stedet for, at de skal gentage efter os, som er det de er vant til at gøre" fortalte Emma. Gennem deres organisering af undervisningen søgte praktikanterne at videregive pædagogiske ideer såsom selvstændig tænkning, som de anså for værdifulde men manglende i de filippinske skoleklasser. Når praktikanterne planlagde deres undervisning, var det ofte med en forestilling om at skulle udfordre både lærere og elever på formen af undervisningen.

Rikke forklarede: "Vi ville gerne lave noget læring, selvfølgelig faglig, men også noget andet. Noget kreativ og innovativ læring. At de kommer op og bevæger sig lidt. Vise dem, at de kan lære på en anden måde. Skjult læring, du ved."

Praktikanterne opfattede de filippinske læreres undervisning som meget fokuseret på et ensartet læringsudbytte hos hver elev gennem individuelle opgaver og udenadslære. De kritiserede, at den intenderede læring, ifølge dem, kun var brugbar i én kontekst, nemlig skolen. Praktikanterne ønskede at bryde med dette og forsøgte at organisere undervisningen, således at læringen kunne overføres til andre situationer. Trine forklarede: "jeg tror, at det er en meget dansk tanke, det der med, at én ting er, at de kan bruge det i skolen, det her det er fakta, det er læring. Men der er ligeså meget det her dannelsesaspekt i det. Dét at være selvstændig, det er ikke kun i skolen, det er også uden for skolen, og dét med at kunne bruge et ord i en anden kontekst, det er også vigtigt i forhold til, hvordan du er som person også uden for skolen, og ikke kun i skolen".

Med Valentin og Meinerts (2009) begrebsapparat kan man sige, at praktikanterne giver udtryk for idéen om, at de (som repræsentanter for det "voksne nord") skal opdrage det de filippinske skoler og lærere (der bliver det "unge syd"). Dog er de filippinske aktører så bevidste om deres eget udbytte af de danske praktikanter, at situationen ikke er helt så enkel, hvilket vi har vist i de foregående afsnit.

Konklusion

For at forstå hvordan pædagogiske ideer rejser gennem danske lærerstuderendes udlandspraktik, har vi i denne artikel analyseret de pædagogiske aktørers (danske praktikanter og filippinske lærere og ledere) geografiske forestillinger om hinanden, de respektive lande og skolekulturer.

De danske lærerstuderendes valg af Filippinerne som praktikdestination formes i høj grad af de forestillinger om Filippinerne, som de får inden afrejse fra tidligere praktikanter og deres professionshøjskole. Disse forestillinger er med til at forme deres praktik, hvor de i modsætning til hjemlige praktikforløb i højere grad ser sig som nogle, der skal lære fra sig.

De filippinske skoler og lærere bruger praktikanterne til at tjene deres egne formål. De ser Danmark, og dermed de danske praktikanter, som en del af et større Vesten, og det er praktikanternes væremåde som vestlige lærere og de interkulturelle kompetencer som omgangen med dem kan give, som filippinerne er interesserede i, samt den økonomiske gevinst der er ved at have danske praktikanter. Selv hvis det var muligt, er

det altså ikke sikkert at praktikanternes pædagogiske ideer ville blive hængende, da det ikke er de filippinske læreres eller skolers overordnede formål med praktikken at lade sig inspirere didaktisk.

Med sig hjem har praktikanterne historier og erfaringer med at gøre skole i Filippinerne, men da de med Valentin og Meinerts (2009) udtryk ser sig selv som en del af det "voksne nord", har de ikke fundet det interessant at tage pædagogiske og didaktiske ideer med hjem fra det "unge syd". Praktikanterne beskriver i stedet rejsen som en god mulighed for at få indsigt i et andet skolesystem samt at lære hvordan man, ifølge dem, ikke skal undervise.

Artiklen viser, at de pædagogiske partnernes forskellige geografiske forestillinger er med til at gøre det muligt og/eller umuligt for pædagogiske ideer at rejse. At bruge geografiske forestillinger som analytisk perspektiv giver således mulighed for kritisk at undersøge de forskelligartede og nogle gange modstridende måder praktikophold i udlandet kan ses på, og kan tilføje et kritisk nord-syd perspektiv til viden om udlandspraktik som personlig og professionel udvikling.

Referencer

Adriansen, H. K. (2012). Timeline Interviews: A Tool for Conducting Life History Research. *Qualitative Studies* 3(1): 40–55.

Arnfred, F. & Boysen, M.S.W. (2016). *Afrapportering af undersøgelsesprojekt – Læring under praktik*. København: Styrelsen for videregående uddannelser.

Asis, Maruja M. B. (2006). The Philippines' Culture of Migration. Migrationpolicy.Org. <https://www.migrationpolicy.org/article/philippines-culture-migration> tilgået maj 2019.

Bernard, H. Russell. (2006). *Research Methods in Anthropology: Qualitative and Quantitative Approaches*. Lanham, MD: AltaMira Press.

Boysen, M. S. W. (2017). Den pædagogiske tidsrejse – En kvalitativ undersøgelse af pædagogstuderendes læringsudbytte i udlandspraktik. *Forskning i pædagoger profession og uddannelse*, 1(1): 83-100.

Cushner, K. & Mahon, J. (2002). Overseas Student Teaching: Affecting Personal, Professional, and Global Competencies in an Age of Globalization. *Journal of Studies in International Education*, 68(1): 44-58.

Dalgas, K. M. (2015). *Au pair trajectories: family relations, self-making and migratory endeavors among Filipinas in Denmark*. PhD dissertation. København: Faculty of Social Science, University of Copenhagen.

de Wit, H., Hunter, F., Howard, L., & Egron-Polak, E. (2015). *Internationalisation of higher education study. Report for the European parliament's committee on culture and education*. Brussels: European Union.

Faist, Thomas (2013) The mobility turn: a new paradigm for the social sciences? *Ethnic and Racial Studies*, 36(11). 1637-1646

Fenwick, T., Edwards, R., and Sawchuk, P. (2011). *Emerging approaches to educational research: Tracing the socio-material*. Routledge.

Jöns, H., Meusburger, P., & Heffernan, M. (Eds.). (2017). *Mobilities of knowledge*. Springer.

Kristensen, Søren. (2006). *Læring og praktikophold i udlandet*. København: Cirius.

Kvale, Steinar. (2004). *InterViews: An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. Thousand Oaks: Sage.

Kölbel, A. (2018). Imaginative geographies of international student mobility. *Social & Cultural Geography*, 1-19.

Larsen, Marianne. (2016). *Internationalization of Higher Education: An Analysis through Spatial, Network, and Mobilities Theories*. New York: Palgrave Macmillan.

Lupi, M., & Batey, J. (2009). Short-term international student teaching internships: Creating successful transformational experiences. *Journal of the Southeastern Regional Association of Teacher Educators*, 18(2): 48-55.

Madden, Raymond. (2010). *Being Ethnographic: A Guide to the Theory and Practice of Ethnography*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.

Rådet for internationalisering af Uddannelserne (2008). Læreruddannelse med Internationalt perspektiv. København: CIRIUS.

Sahin, Mehmet. (2008). Cross-cultural experience in preservice teacher education. *Teaching and Teacher education*, 24(7): 1777-1790.

Salazar, Noel B. (2011). The Power of Imagination in Transnational Mobilities. *Identities* 18(6): 576–598.

Salazar, Noel B. (2012) Tourism Imaginaries: A Conceptual Approach. *Annals of Tourism Research* 39(2): 863-882.

Salazar, Noel. B. (2016). Keywords of mobility. In Salazar, N. B., & Jayaram, K. (Eds.) *Keywords of mobility: Critical engagements*, pp. 1-12. Berghahn Books: New York.

Sheller, Mimi, and John Urry. (2006). The New Mobilities Paradigm. *Environment and Planning A* 38(2): 207–226.

Skeggs, B. (2004). *Class, Self, Culture*, London: Routledge.

Thompson, Maddy. (2017). Migration Decision-Making: A Geographical Imaginations Approach. *Area* 49(1): 77–84.

UCC. (2019). Praktik og praksissamarbejde. <https://ucc.dk/laerer/om-uddannelsen/praktik-og-praksissamarbejde> Tilgået juni 2019.

Valentin, Karen, and Lotte Meinert. (2009). The Adult North and the Young South: Reflections on the Civilizing Mission of Children's Rights. *Anthropology Today* 25(3): 23–28.

Warf, B., and Arias, S. (Eds.). (2008). *The spatial turn: Interdisciplinary perspectives*. Oxon: Routledge.

Waters, J. L. (2017). Education unbound? Enlivening debates with a mobilities perspective on learning. *Progress in Human Geography* 41(3): 279-298.